

ladelse. Man kan naturligvis her som i alle andre Tilfælde sige, at det staar Bedkommende frit for, om han vil holde aaben Bod eller ikke om Søndagen; men Sagen er den, at Naboer holder aaben; derved ville Alle blive tvungne dertil, og Enden vil da blive, at Butiksalget gaar om Søndagen som om Søndagen, og at en stor Klasse af Medborgere, navnlig i den tjenende Stilling, vil blive fuldstændig berøvet sin Fridag. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) berørte, at der var noget Inkonsekvent og maaske noget mindre Rigtigt i, at der i § 9 indeholdes Forbud imod visse Forlystelser om Lørdag Aften. Dette forekommer ogsaa mig at være noget i Strid med, hvad der udtales i Motiverne til Lovforslaget, nemlig at den egentlig Helligdag overhovedet først skal betragtes som begyndende Kl. 9 om Formiddagen og straffende sig til Kl. 4 om Eftermiddagen; er dette Opfattelsen, ser jeg ikke, hvorledes man kan komme til ogsaa at betragte Lørdag Aften som Helligdag. Det kan nu ganske vist siges, at det Mødsatte kan føre til, at de ærede Medborgere, som deltagte i offentlige Forlystelser om Lørdag Aften, ere meget lidet oplagte til at nyde Søndagen paa den rette Maade, men, mine Herrer, det maa sandelig blive deres egen Sag; Meningen er jo ikke her ved Evangelsforanstaltninger at sætte Folk i den rette Stemning eller opfordre dem til at bruge Søndagen paa den rette Maade. Forsaavidt man vil sige, at disse Festsigheder Lørdag Aften til langt ud paa Natten kunne forstyrre andre Folk, som ville høitidelig holde Søndagen, forsaavidt det kunde medføre, at Naboer og Gjenboer kom til at ligge vaagne om Natten, er det en Betragtning, der heller ikke kan gjøres gjeldende, fordi saadanne Forlystelser i private Huse skulle være fuldstændig tilladte, medens de dog maa have samme Virkning som Forlystelser, der ere offentlige. — Hvad angaar den meget omtalte § 7, skal jeg først tildele mig at betragte den uden Hensyn til det reiste Grundlovs spørgsmaal. Jeg vil da sige, at ligesom det jo utvivlsomt i meget lang Tid efter Grundlovens Fremkomst har været anset for tilladeligt eller dog er blevet tilladt at holde offentlige Forsamlinger om Søndagen selv forinden Kl. 4, uden at det vides at have medført nogen egentlig Forargelse eller at være kommet i Strid med de Hensyn, som Helligdagsanordningen bør vaage over, saaledes synes jeg heller ikke, at der for Diebliffet er nogen Grund til at stille Forholdet anderledes, end det i lange Tider har været. Jeg ser ganske vist, at det med Rette kan fordres, at offentlige Forsamlinger i verdsligt Diemed ikke holdes paa saadan Maade eller paa saadanne Steder eller til saadanne Tider, at de komme i direkte Kollision med Gudstjenesten. Jeg vilde saaledes finde det forargeligt og utilladeligt, om der lige udenfor Kirkeporten blev holdt Forsamlinger med politiske Taler, Hurraer og Reveraer, medens Guds-

tjenesten foregik inde i Kirken. Jeg tror heller ikke, at noget Medlem her har tænkt sig, at Forholdet i den Grad skulde kunne gives frit; jeg tror tværtimod, at Alle, fra hvilken Side de end se Sagen, ville være enige om, at man maa søge en Garanti i Loven imod, at noget Saadant kan finde Sted. Om de Bestemmelser, som derved vilde nødvendig gjøres, i og for sig ere mere eller mindre stridende imod Grundloven, end det, som de ærede Medlemmer for Veile Amts 2den Valgkreds og Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Berg og Holstein-Ledreborg) finde stridende derimod i det foreliggende Lovudkast, er et andet Spørgsmaal, som jeg strax skal komme til, men derved kunne vi jo blive enige, at en vis Begrænsning i den politiske Forsamlingsret maa der gjøres af Hensyn til Søndagens Helligholdelse. Som en særlig Grund for ikke at rette noget Forbud mod Forsamlinger om Søndagen, skal jeg fremhæve, at det af Motiverne til Lovforslagets § 5 fremgaar, at det maa være tilladt om Søndagen at holde Foredrag og Forelesninger, ligegyldigt om det er over religiøse Emner eller ikke, ligesom det maa være tilladt at holde Søndagskoler, og det maa altsaa være tilladt at indkalde en offentlig Forsamling for at høre paa et Foredrag. Jeg maa nu gjøre opmærksom paa, at naar der staar i § 7, at offentlige Forsamlinger i verdsligt Diemed ikke maa finde Sted imellem Kl. 9 og 4, kan der ved offentlig Forsamling naturligvis ikke alene tænkes paa en Forsamling under aaben Himmel, idet en offentlig Forsamling meget vel kan holdes under Tag. Hvad der skal forstås ved „offentlig Forsamling“, kan undertiden være tvivlsomt; men en Forsamling under Tag, som Enhver kan overvære, om end kun mod en vis Betaling, maa siges at være offentlig. § 7 vil altsaa medføre, at en Forsamling under Tag, som for Exempel en Politiker har indkaldt for at holde et Foredrag for den, skulde være forbudt, medens efter § 5, saaledes som den fortolkes i Motiverne, lige Forsamlinger ville være tilladte. Jeg maa nu oprigtig tilstaa, at jeg ikke ser, hvad Forskjel det gjør, om det kun er En, der holder Foredrag eller To, eller om det er en Forelesning, der holdes, eller en Diskussion. Hovedsagen er, at det gaar sømmeligt og ordentligt til, men det har man ingen Garanti for, selv om det kun er et Foredrag, der holdes, navnlig ikke naar Foredraget er af politisk Karakter og let kan give Anledning til Lidenskabernes Opbrusning. Al sige, at det vel skal være tilladt at holde et politisk Foredrag, men at det ikke skal være tilladt Nogen af de Tilstedeværende at diskutere, tror jeg ikke gaar an, ligesom det vistnok heller ikke gaar an, samtidigt med at man tillader offentlige Forsamlinger under Tag, at forbyde lignende Forsamlinger under aaben Himmel. Desuden gjør sig den Betragtning gjeldende for mig, at selv om man nok saa meget mener, at vi her ere berettigede til at give sær-